

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

De Sterrekinderen

Kwaliteitsonderzoek

voorschoolse educatie

Datum vaststelling: 20 mei 2019

Samenvatting

Samenvatting

De inspectie heeft op 15 april 2019 een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de voorschoolse educatie op kinderdagverblijf De Sterrekinderen. Voorschoolse educatie wil zeggen dat er extra aandacht is voor peuters die dat nodig hebben, zoals de peuters met een risico op een (taal)achterstand.

De reden voor dit onderzoek is dat wij in 2019 de kwaliteit van de voorschoolse educatie op kinderdagverblijven in Nederland in beeld brengen. Ook onderzoeken we in de groepen 1 en 2 van basisscholen de kwaliteit van de voorschoolse educatie voor kleuters met een risico op een (taal)achterstand. We noemen dit onderzoek de meting kwaliteit voor- en voorschoolse educatie 2019. Dit kinderdagverblijf maakt deel uit van de steekproef die we hebben getrokken. Deze samenvatting is geschreven voor ouders en andere belangstellenden.

In hoofdstuk drie van dit rapport geven wij een waardering voor de verschillende onderdelen die belangrijk zijn voor voorschoolse educatie. Wij noemen dit standaarden. Per standaard beschrijven we wat goed gaat op het kinderdagverblijf en wat nog beter kan.

Wat gaat goed?

We zien dat de pedagogisch medewerkers rekening houden met wat de peuters nodig hebben. De pedagogisch medewerkers werken met een antroposofisch programma waarmee zij de ontwikkeling van de peuters stimuleren op het gebied van taal, rekenen, gedrag en bewegen. De pedagogisch medewerkers gebruiken veel taal zodat de peuters nieuwe (Nederlandse) woorden leren. Bovendien is er op het kinderdagverblijf aandacht voor de speelhoeken. De inrichting is passend bij de antroposofische gedachtegoed waar de vertelhoek het centrum is. De pedagogisch medewerkers passen de inrichting bij ieder thema/jaarfeest aan, waardoor de peuters fijn spelen en tegelijkertijd nieuwe dingen leren.

De pedagogisch medewerkers houden bij hoe het met een peuter gaat. Ze zorgen ervoor dat peuters extra aandacht en hulp krijgen als ze iets moeilijk vinden of doelgroepkind zijn. Ook dagen ze de peuters uit om nieuwe dingen te leren. De pedagogisch medewerkers spelen mee in de hoeken en geven de peuters aandacht in kleine groepjes.

Kinderopvangorganisatie:
Spelenderwijs, stichting
peuterspeelzalen Hoeksche Waard

LRK-nummer: 739437446

Totaal aantal doelgroepeuters: 4

De sfeer in de groep vinden we prettig. De pedagogisch medewerkers gaan op een positieve manier met de peuters om.

In overleg met de ouders dragen zij deze informatie, voordat de peuter vier jaar wordt, over aan de leraar van groep 1 van de basisschool. We vinden het mooi om te zien dat de pedagogisch medewerkers ouders stimuleren om thuis met hun peuter te spelen en hen nieuwe dingen te leren die ook op het kinderdagverblijf aan de orde komen. Dit gebeurt via de ouderavonden. De ouders met wie we spraken, geven aan dat zij tevreden zijn over hoe het gaat op het kinderdagverblijf en dat hun kind er met plezier naar toe gaat.

Wat kan beter?

Naast bovenstaande positieve punten zijn er ook punten die beter kunnen.

De pedagogisch medewerkers zorgen er niet altijd, conform de afspraak opgenomen in het pedagogische beleidsplan, voor dat ouders weten hoe het met hun peuter gaat.

De pedagogisch medewerkers volgen verschillende scholingen om steeds beter te worden in hun werk. De leiding van het kinderdagverblijf heeft een scholingsplan, maar daarin is niet concreet opgenomen welke nascholing voor de voor- en vroegschoolse educatie bijgehouden moet worden.

De leiding van het kinderdagverblijf legt te weinig aan ouders uit of de voorschoolse educatie op orde is en aan welke ontwikkelpunten ze werken.

De leiding van het kinderdagverblijf heeft geen resultaatdoelen, waaraan kinderen moeten voldoen voor ze naar groep 1 van de basisschool gaan.

De leiding van het kinderdagverblijf maakt geen plan waarin staat wat goed gaat en wat verbeterd kan worden.

De leiding en de pedagogisch medewerkers betrekken ouders niet bij de kwaliteit van het kinderdagverblijf. Ze vragen ook niet aan ouders

hoe zij vinden dat het gaat op kinderopvang de Sterrekinderen.
Bijvoorbeeld of ze tevreden zijn over de pedagogisch medewerkers en
wat ze van de thema's en activiteiten vinden.

Vervolg

We sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente.

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De inspectie van het Onderwijs onderzoekt bij een aantal kinderopvangvoorzieningen met gesubsidieerde voorschoolse educatie en op enkele basisscholen met veel doelgroepkinderen in groep 1 en 2 de educatieve kwaliteit, de resultaten en de kwaliteitszorg van deze locaties. Zo ook op voorschool De Sterrekinderen.

Werkwijze

Wij vormen ons beeld van de kwaliteit door de praktijk van de voorschool te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2017 Voorschoolse educatie en primair Onderwijs. Wij hebben onderstaande standaarden onderzocht.

Standaarden voor de voorschool	Onderzocht
Ontwikkelingsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	•
OP4 (Extra) ondersteuning	•
OP6 Samenwerking	•
Resultaten voorschoolse educatie	
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

We hebben observaties uitgevoerd van de pedagogisch-educatieve praktijk in de groep samen met een inspecteur van de GGD, documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met ouders, pedagogisch medewerkers, zorgcoördinatoren en locatiemanagers. Aan het eind van de onderzoeksdag hebben wij de resultaten van het onderzoek besproken met de locatiemanager en de houder van de kinderopvangorganisatie.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de waarderingen, de conclusie en het

vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van de houder op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

.....

Waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- Kan beter
  - Voldoende
  - Goed
- .....

2 . Hoofdconclusie en vervolg

In dit hoofdstuk beschrijven we de hoofdconclusie en geven we de afzonderlijke waarderings weer per standaard op De Sterrekinderen.

Conclusie

We waarderen de kwaliteit van de voorschoolse educatie op De Sterrekinderen als voldoende. De meeste standaarden zijn voldoende. De kwaliteitszorg kan beter. Het is niet cyclisch, waardoor niet duidelijk is aan welke verbeterpunten de kinderopvang werkt en wat de resultaten zijn van deze activiteiten.

Door als houder gericht resultaatdoelen te stellen voor alle ontwikkelingsgebieden kan de kwaliteit van de locatie beter geëvalueerd worden.

Context

Kinderopvang De Sterrekinderen is gevestigd in het gebouw van vrijeschool Leeuwenhart. Beiden gaan uit van de antroposofie, geïnspireerd op het werk van Rudolf Steiner. De speelzaal is onderdeel van Stichting Spelenderwijs te Hoeksche Waard, waaronder naast De Sterrekinderen nog zeventien andere voorscholen vallen. Sinds twee jaar is deze locatie ook een vve-locatie, met vier doelgroepkinderen.

Basisvoorwaarden voorschoolse educatie volgens de GGD

De GGD-toezichthouder heeft op 18 februari 2019 een nader onderzoek uitgevoerd. Uit dit onderzoek bleek dat de basisvoorwaarden wel een tekortkoming vertoonden. Het opleidingsplan beschrijft niet concreet op welke wijze de kennis en vaardigheden van de beroepskrachten wordt onderhouden.

Afspraken over vervolgtoezicht

- Een toezichthouder van de GGD heeft meegelopen met dit onderzoek. Zij zal toezien op de tekortkoming in de basisvoorwaarden voorschoolse educatie.

3. Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie

In dit hoofdstuk geven wij per kwaliteitsgebied de waarderingen en de resultaten van het onderzoek op kinderopvang De Sterrekinderen.

3.1. Ontwikkelingsproces

Ontwikkelingsproces	K	V	G
OP1 Aanbod		•	
OP2 Zicht op ontwikkeling		•	
OP3 Pedagogisch-educatief handelen		•	
OP4 (Extra) ondersteuning		•	
OP6 Samenwerking		•	

OP1. Aanbod

De standaard aanbod waarden we als voldoende.

De pedagogisch medewerkers van het kinderdagverblijf gebruiken een antoposofische vve-methode. Hiermee stimuleren zij de ontwikkeling van de peuters op het gebied van taal, rekenen, de sociaal-emotionele ontwikkeling en de motoriek. We constateren dat de pedagogisch medewerkers planmatig werken aan de uitvoering van het aanbod. Het aanbod bereidt de peuters voor op de start in groep 1 van de basisschool.

De pedagogisch medewerkers richten de ruimte aantrekkelijk en volgens de visie in. In de inrichting zien we dat er aandacht is voor het thema/jaarfeest waaraan gewerkt wordt. De Sterrekinderen volgen het jaarritme van de natuur. Door het vieren van jaarfeesten worden kinderen zich bewust van het jaarverloop en wordt hun verbondenheid met de natuur gestimuleerd. Ook zijn er voldoende spel- en leermaterialen aanwezig, waarmee de peuters ontdekkingen kunnen doen.

Naast deze positieve punten zien we ook mogelijkheden voor verbetering. Wat beter kan, is voor de doelgroepkinderen het doelgericht aanbod beter in kaart te brengen. Naast de aanwezigheid van drie keer per week, werken de medewerksters twee keer een half uur extra met de doelgroepkinderen. De gehanteerde insteek is herhalen, zonder te weten of dit nu voor de doelgroepkinderen het juiste rendement oplevert. Ook kan de ontluikende geletterd- en gecijferdheid van de peuters voor de doelgroepkinderen explicieter vorm worden gegeven.

OP2. Zicht op ontwikkeling

De standaard zicht op ontwikkeling waarden we als voldoende.

De pedagogisch medewerkers volgen de ontwikkeling van de peuters op de verschillende ontwikkelingsgebieden met behulp van een gestandaardiseerd observatie-instrument. Ze gaan na waar de ontwikkeling van een peuter stagneert en wat mogelijke verklaringen zijn. De voorschool kan de observatiegegevens effectiever inzetten om het cyclisch proces van doelen stellen, passende educatie bieden aan peuters, evalueren en bijstellen van doelen en het educatieve aanbod vorm te geven. Tijdens de observatie hebben we gezien dat de pedagogisch medewerkers de informatie over de ontwikkeling benutten om de voorschoolse educatie af te stemmen op de behoeften van individuele peuters en groepjes peuters. De pedagogisch medewerkers (mentoren) bespreken de bevindingen niet altijd op vaste momenten in het jaar met ouders.

OP3. Pedagogisch-educatief handelen

Tijdens het onderzoek hebben we samen met de GGD-inspecteur het pedagogisch-educatief handelen van de pedagogisch medewerkers geobserveerd.

De standaard pedagogisch-educatief handelen waarden we als voldoende.

De pedagogisch medewerkers zorgen voor een warm en respectvol klimaat waarin de regels en routines duidelijk zijn. De pedagogisch medewerkers zijn aardig en zorgzaam en spelen mee met de kinderen. Tijdens de observatie zagen we dat de pedagogisch medewerkers werken volgens een vast dagritme en dat de tijd effectief wordt benut. Positief in het pedagogisch handelen is dat de medewerksters de kinderen vriendelijk benaderen en complimenteren.

Daarnaast structureren de pedagogisch medewerkers het aanbod zo dat de peuter het zich eigen kan maken. Dit doen zij met geschikte opdrachten, heldere uitleg, vrij spel en begeleid spel. Dit zorgt ervoor dat de peuters actief en betrokken zijn. De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat de peuters activiteiten bijwonen die voor hen bedoeld zijn.

Tijdens de observatie zagen we dat de pedagogisch medewerkers de activiteiten evenwichtig over het dagdeel verdelen en dat de tijd effectief wordt benut. De pedagogisch medewerkers stemmen de instructies, spelbegeleiding, opdrachten en tijd af op de behoeften van de individuele peuter. Zij gebruiken bij de instructies en opdrachten passende werkvormen. Zij gaan actief na of peuters de opdrachten begrijpen.

De pedagogisch medewerkers praten zelf veel, maar kunnen de kinderen meer stimuleren om zelf te praten. Ook in de interactie tussen de peuters onderling is winst te behalen, bijvoorbeeld in de kring. Wanneer kinderen met een speen rondlopen of hun schoenen verkeerd om hebben, kunnen de medewerksters daar actiever op sturen.

OP4. (Extra) ondersteuning

De standaard (extra) ondersteuning waarderen we als voldoende.

Als de peuters zorg nodig hebben die de pedagogisch medewerkers zelf niet kunnen bieden, dan zorgen de pedagogisch medewerkers voor doorverwijzing naar externe zorg. Een voorbeeld hiervan is logopedie. Er kan meer afstemming plaatsvinden met de externe zorgpartijen. Nu lijken kinderopvang en zorg twee naast elkaar werkende systemen. Samen een passend aanbod verzorgen ondersteunt de ontwikkeling en verkleint de problematiek.

OP6. Samenwerking

De standaard samenwerking waarderen we als voldoende.

De samenwerking met ouders is in orde. Zeker wanneer er iets is met een kind, vindt er frequenter contact plaats tussen ouders en kinderopvang. Ook zijn er inloopmomenten, waar het de bedoeling is dat ouders en kind samen spelen. Hier kan een actievere rol van de medewerksters richting doelgroepouders stimulerend werken. De leiding van het kinderdagverblijf en de pedagogisch medewerkers werken samen met de basisscholen door, bij de overdracht, informatie over de peuters uit te wisselen. Er zijn gemeentelijke afspraken over de wijze waarop ze de gegevens van de peuters aanleveren aan de basisschool. Voor de doelgroepeuters is sprake van een 'warme overdracht' van deze gegevens.

De voorschool en de basisschool zorgen voor een doorgaande leerlijn van voor- naar vroegschoolse educatie. Er is een doorgaande lijn in het aanbod en het pedagogisch-educatief handelen. Helaas gaat het merendeel van de kinderen niet naar de Leeuwenhartschool. Hierdoor komt de doorgaande lijn voor met name de doelgroepkinderen in gevaar.

De voorschool ziet ouders als partner in het stimuleren van de ontwikkeling van hun kinderen. Zij informeren ouders voldoende over het thema, middels ouderbijeenkomst en afsluitingen.

Naast deze positieve punten zien we ook mogelijkheden voor verbetering. Op dit moment heeft de kinderopvang geen ouderbeleid dat is afgestemd op de populatie ouders.

Daarnaast nemen de medewerkers de ouders onvoldoende mee in de ontwikkeling van hun kind. Spelenderwijs geeft in de beleidsplannen aan twee en voor doelgroepkinderen drie gesprekken met ouders aan de hand van de observatielijsten. Ouders geven aan dat dit niet structureel gebeurt.

3.2. Resultaten voorschoolse educatie

Resultaten voorschoolse educatie	K	V	G
OR1 Ontwikkelingsresultaten		•	

OR1. Ontwikkelingsresultaten

De standaard ontwikkelingsresultaten waarderen we als voldoende.

De voorschool heeft hoge verwachtingen van de voortgang in de ontwikkeling die de peuters kunnen bereiken aan het eind van de voorschoolse periode. De voorschool weet of de (doelgroep)peuters zonder of met een beperkte achterstand naar groep 1 van de basisschool gaan.

Naast deze positieve punten zien we ook mogelijkheden voor verbetering. De leiding en de pedagogisch medewerkers kunnen concretere doelen voor de verschillende ontwikkelingsgebieden op stellen. Deze kunnen zij baseren op de gemiddelde ontwikkelingsgroei passend bij de kenmerken van de kindpopulatie.

3.3. Kwaliteitszorg en ambitie

Kwaliteitszorg en ambitie	K	V	G
KA1 Kwaliteitszorg	•		
KA2 Kwaliteitscultuur		•	
KA3 Verantwoording en dialoog		•	

KA1. Kwaliteitszorg

De standaard kwaliteitszorg waarderen we als kan beter.

De houder van het kinderdagverblijf heeft in haar pedagogisch -en vve-beleidsplan samen met de voorschool opgeschreven wat ze met

de voorschoolse educatie wil bereiken. Dit kan de leidinggevende van de locatie echter veel concreter uitwerken in de locatieplannen. Tevens kan de houder beter aangeven hoe zij de kwaliteit van de voorschoolse educatie bewaakt en verbetert.

Het kinderdagverblijf heeft geen ambitieuze doelen geformuleerd. De leiding van het kinderdagverblijf evalueert onvoldoende via een cyclische werkend systeem van kwaliteitszorg alle doelstellingen uit haar (pedagogisch) beleidsplan. Ook is de samenwerking met de basisscholen in de Hoeksche Waard nog in een pril stadium. Daardoor weet de kinderopvang niet precies of de peuters voldoende zijn voorbereid op de basisschool.

Twee belangrijke onderdelen van de kwaliteitszorg ontbreken. Zo brengt de leiding het pedagogisch en educatief handelen van de pedagogisch medewerkers niet regelmatig in beeld. Daarnaast worden ouders niet bevraagd op hun tevredenheid.

KA2. Kwaliteitscultuur

De standaard kwaliteitscultuur waarderen we als voldoende.

De visie van de kinderopvanglocatie De Sterrekinderen is breed gedragen. De leiding en de pedagogisch medewerkers werken gezamenlijk aan een verbetering van hun kennis en vaardigheden. Dit kan overigens wel planmatiger vanuit de stichting gestuurd worden. We constateren dat de voorschool werkt vanuit een transparante en integere cultuur en dat er sprake is van een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling.

KA3. Verantwoording en dialoog

De standaard verantwoording en dialoog waarderen we als voldoende.

De houder van het kinderdagverblijf verantwoordt zich aan de gemeente over het gevoerde beleid ten aanzien van voorschoolse educatie. Het gaat hierbij bijvoorbeeld over het aantal doelgroepeuters en over het aantal maanden dat zij vve hebben gehad. Uit de gesprekken die we voerden met enkele ouders blijkt dat de kinderopvang via de ouderavonden en de website voldoende informatie geeft.

Naast deze positieve punten zien we ook mogelijkheden voor verbetering. Wat beter kan, is dat de voorschool belanghebbenden meer betreft bij de ontwikkeling van haar beleid. Ook de kwalitatieve verantwoording is erg summier.

4. Reactie van de houder

Vanuit de Sterrekinderen is de inspecteur als erg vriendelijk en belangstellend ervaren. Er is naar alle onderdelen nauwkeurig gekeken en alle partijen zijn gehoord.

Vanuit de Antroposofische visie is de aanwezigheid van nog een inspecteur vanuit de GGD als “teveel” (het aantal aanwezige volwassenen) ervaren.

De aandachts-/verbeterpunten die uit het rapport naar voren zijn gekomen nemen wij ter harte en zullen zeker een opvolging krijgen.

Met name de suggestie van een eind enquête zien wij als een zinvolle toevoeging.

Verder wil ik opmerken dat het jammer is dat er vooraf geen kennis is genomen van de aangeleverde documenten, beleidsplannen, opleidingsplannen en VVE dossiers die wij tijdig hebben opgestuurd.